Hans Frisk har pankreascancer. En cancerform som väldigt få överlever.

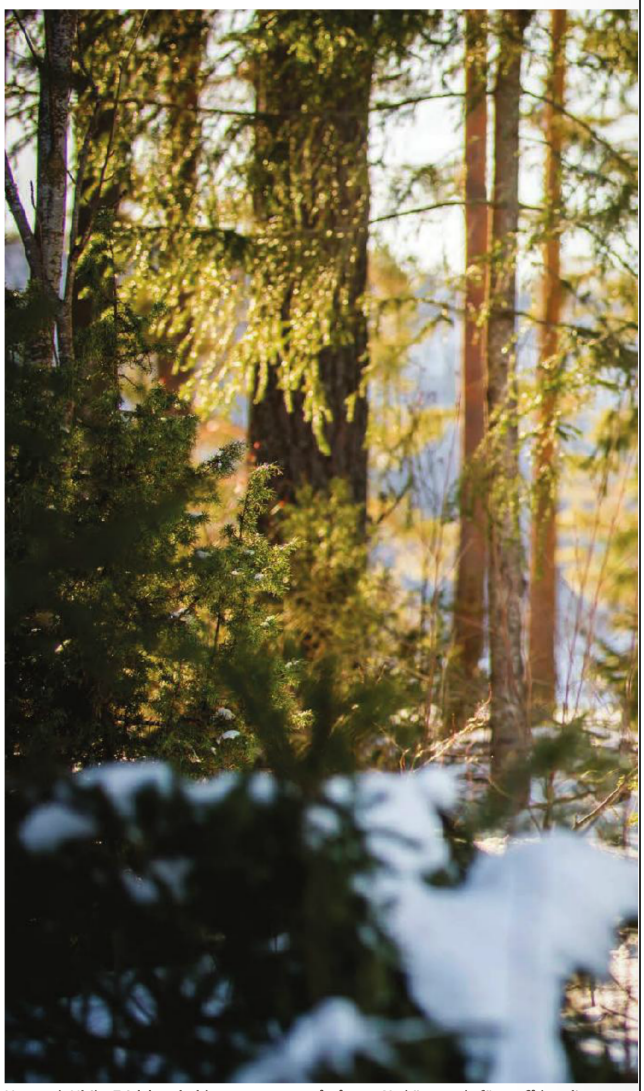

Hans och Ulrika Frisk har drabbats av cancer två gånger. Nu kämpar de för att få leva livet

UNDERSVIK Sensommaren 2014 upptäcktes en svårartad bröstcancer hos Ulrika Frisk. Läkarna visste inte om hon skulle överleva. Nästan ett och ett halvt år senare hade hon tagit sig genom nålsögat. Då kom nästa mardröm.

– Tre timmar innan hennes sista behandling fick vi beskedet att jag har obotlig cancer, säger maken Hans Frisk.

Hans och Ulrika slåss mot

Efter nästan ett och ett halvt års hård kamp mot inkräktaren i hennes kropp drog Ulrika Frisk, Undersvik, en lättnadens suck.

Den allvarliga bröstcancern som hon diagnosticerats med sensommaren 2014 hade tryckts tillbaka. Nu väntade en stor fest – för att hylla livet, kärleken och vänskapen.

Bygdegården var bokad. Runt 150 familjemedlemmar och vänner var inbjudna. En musiker som var med och grundande det klassiska rock'n' roll-bandet The Boopers skulle stå för underhållningen.

Ulrika Frisk hade till och med planerat vilka kläder hon skulle ha på sig.

Då drog mardrömmen de höll på att vakna ur ner dem i djupet igen. Nu med ännu mera kraft.

– Tre timmar innan jag hade min sista cellgiftsbehandling fick vi beskedet att Hans har pankreascancer och att det var väldigt illa. Läkaren berättade att det inte finns några effektiva behandlingsmetoder i dag och att prognosen är lika illa nu som för 20 år sedan, berättar Ulrika Frisk.

Vi träffar Ulrika och Hans i deras hem i Undersvik. Solen lyser in i det lantliga köket, i huset vid Ljusnans strand. På gården utanför springer hunden Dolly. På köksbänken puttrar kaffekokaren.

Ulrika Frisk tar en servett och torkar sig försiktigt i ögonvrån, för att inte förstöra sminkningen.

– Jag hade sökt hjälp redan 2013 för vad jag trodde var svamp på ena bröstvårtan. Då sa min gynekolog att det inte var något att oroa sig över, säger Ulrika Frisk.

Det skulle dröja till året efter innan Ulrika och sjukvården förstod att det som verkade vara ett oförargligt svampangrepp i själva verket var något annat, mycket allvarligare.

– Sommaren 2014 blev jag akut sjuk. Jag fick som mjölkstockning, vilket jag är för gammal för. På sjukhuset i Hudiksvall tittade en läkare på mig och konstaterade, tvärsäkert, "du har bröstcancer". Det räddade livet på mig – hade jag behövt vänta längre hade det varit för sent, säger Ulrika.

Hon berättar om hur det var att ta emot det första cancerbeskedet. I augusti 2014. En dag som numera känns som en evighet sedan.

– Det var som att gå in i en glaskupa, en sådan man har över ostar. Hela världen försvinner och allt blir kaos. Allting sätts i gungning.

> **Det var en dödsdom. De sydde ihop mig och sa att jag hade sex månader till två år kvar att leva.**
> **Hans Frisk**

Hennes bröstcancer var långt gången och en särskilt aggressiv typ. Prognosen var väldigt dyster. Läkarna vågade inte säga om hon skulle överleva längre än några månader.

De medicinska insatserna påbörjades direkt. Strålning, bortoperation av höger bröst, cellgifter. Under ett och ett halvt år levde hon som en skärva av sitt tidigare jag. Utslagen av den hårda behandlingen, som bröt ner hennes kropp.

Men hon gav aldrig upp. Tillsammans med maken Hans gjorde hon allt för att hjälpa kroppen att läka. Både fysiskt och i tanken.

– Jag har hängt på snöret många gånger och fått hålla i hårt för att inte tappa taget. Jag fick alla tänkbara biverkningar man kan få. Det här är något som jag inte ens önskar att mina ovänner ska utsättas för, säger Ulrika Frisk och häller upp kaffe i kopparna på bordet.

– Men det fanns inget annat alternativ än att överleva. Jag ska vara kvar, var det enda jag tänkte. När du drabbas, speciellt som förälder, måste du göra dig stark. Det går inte att ramla hela vägen. Inte inför andra. Visst har jag haft mina toalettvändor där tårarna runnit. Men jag har snutit mig och gått ut igen.

Sjukvården levererade till 100 procent, enligt Ulrika. Forskningen kring bröstcancer har kommit långt och vården har de resurser som behövs för att klara av även svåra fall.

– Min resa har varit som att åka första klass. Jättebra människor, fantastiska behandlingar och 100 procent hela vägen. Jag har fått det senaste i medicinväg.

Samtidigt som Ulrika började se ljuset i tunneln och festplanerna för att fira hennes tillfrisknande började ta fast form blev Hans Frisk allt mer sjuk.

Det började med smärtor i magen. Så fort han åt något som var tyngre, som pommes, återkom känslan av att något var fel.

Som många andra avfärdade han länge tanken på allvarliga fel. Förklaringarna hittade han i stället i tillfällig magsjuka eller stress av att sköta byggföretaget han driver.

I slutet av 2015 gick det emellertid inte att förneka längre. Något var fel.

på sina egna villkor.

cancer för andra gången

Så kan du bidra

■ Läkare över hela världen letar effektivare behandlingar för pankreascancer. I Sverige samlar den oberoende ideella föreningen Svenska Sällskapet för Utveckling av Pankreatologi in pengar till forskning kring bukspottskörtelcancer.

■ För att stödja deras arbete kan du sätta in bidrag på deras konto i Tjustbygdens Sparbank: Clearingnummer 8422-8, konto 3 188 347-3. Pengarna fördelas sedan vidare till forskningsprojekt, bland annat vid Karolinska Institutet.

– Allt tydde på att det var gallsten. Jag fick en operation. Men det blev inte bättre, berättar Hans Frisk.

För att ta reda på varför fick han genomgå en röntgen. Då hittade läkarna det otänkbara: cancer i bukspottkörteln.

Det första beskedet var positivt. Tumören var liten och en operation såg ut att vara möjlig. På operationsbordet upptäckte dock läkarna att cancern var mer spridd än vad röntgen visade.

– Det var en dödsdom. De sydde ihop mig och sa att jag hade sex månader till två år kvar att leva, säger Hans Frisk.

Beskedet kom tre timmar innan Ulrikas sista cellgiftsbehandling. Läkaren som tog emot dem förklarade att det var dags för ”det stora slagträet”.

– Hans, du har pankreascancer med väldigt dålig prognos. Men det är oväsentligt just nu. För du har två stora blodproppar i höger lunga och det är stopp från levern. Så tar vi inte hand om dem nu kommer du att dö av det, berättade läkaren.

Precis när Hans och Ulrika höll på att vakna ur en mardröm gled de in i ännu en, mörkare och mer dödlig än den tidigare. För andra gången på kort tid drogs fötterna undan för paret Frisk.

– Vi tänkte att vi skulle få livet tillbaka. Vi ville fira livet, kärleken och vänskapen. Men då kände vi inte för att fira längre, säger Ulrika.

Nu kämpar de tillsammans mot tiden. Personer som drabbas av cancer i bukspottkörteln har väldigt låg överlevnadsgrad. Och någon riktigt effektiv behandling finns inte.

Men forskning pågår och ju längre Hans kan leva desto större blir chansen att en effektiv behandling kan tas i bruk.

> **Det går att lägga sig på rygg och ge upp. Det finns det många som gör. Men vi är inte sådana.**
> **Ulrika Frisk**

– Det går att lägga sig på rygg och ge upp. Det finns det många som gör. Men vi är inte sådana. Någon måste ge den här typen av cancer ett ansikte. För den finns – och den är fördjävlig, rent ut sagt. Och till slut handlar det om pengar. De som forskar med detta måste få mer resurser, säger Ulrika Frisk.

Hur ser ni på framtiden?

– Jag är positiv. Någonstans måste det finnas en lösning. Det är jättedåliga odds, men vi har inget alternativ. Vi gör allt vi kan. Om ett par, tre år kan det här lösa sig och man ser på det som att det inte var så märkligt, säger Hans.

Känner ni att ni har den tiden?

– Det måste vi ha. Det måste vi kämpa för. Det är de dagarna man inte vill gå upp man måste kämpa mest. Vi får inte ge upp, säger Hans.

– Vår ambition är att Hasse ska överleva. Det sista som överger en är hoppet. Det omöjliga är inte omöjligt, det tar bara lite längre tid, säger Ulrika.

Enligt Hans och Ulrika Frisk, som fått uppleva det i första person, är det stor skillnad på vården för olika cancertyper. De menar att pankreascancer (bukspottkörtelcancer) inte syns i media och att pengarna till forskning därför uteblir.

Nu letar de, med stöd från vänner och familj, över hela världen efter möjliga behandlingar. Hittills har de avverkat Australien, Nya Zeeland, Indien, Asien, Sydamerika, USA och Europa.

Vad kan man göra för att hjälpa till?

– Hur vi än vrider och vänder på det handlar det om forskning. Och då bottnar det i pengar – för forskning kostar pengar. Ensamma kan vi inte knäcka det här. Men tillsammans, genom många små bäckar, kan vi det, säger Ulrika.

Text & Foto
Henrik Nyblad
0278-275 72
henrik.nyblad@mittmedia.se

I morgon: Forskaren om framtiden

■ I morgon publicerar vi en artikel med cancerforskaren Matthias Löhr, som varnar att dödsfallen av pankreascancer kommer öka dramatiskt de kommande åren.